

Utlåtande Rotel I (Dnr KS 2024/1330)

Motion om en trygg skolskjuts som barnen förtjänar

Motion av Andréa Hedin m.fl. (alla M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Anders Österberg

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige framför Andréa Hedin m.fl. (alla M) att klagomål kring skolskjutsen har inkommit via funktionshinderrådet till förtroendevalda i utbildningsnämnden. Med anledning av detta föreslås att kommunfullmäktige beslutar att:

- serviceförvaltningen ska göra en analys av huruvida nuvarande ramavtalsleverantör uppfyller kvalitets- och säkerhetskraven samt att säkerställa att avtalstexten är relevant
- serviceförvaltningen ska utreda hur man ska kunna säkerhetsställa kvalitén och säkerheten för barnen som åker skolskjuts
- serviceförvaltningen ska undersöka hur kvaliteten och säkerheten för barn som använder skolskjuts kan förbättras
- representanter från funktionshinderrådet framgent ska utgöra en remissinstans vid framtida upphandlingar av skolskjuts

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och Funktionsrätt Stockholms stad. Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret delar motionärernas åsikt om att alla barn ska kunna ta sig till och från skolan på ett tryggt sätt och bedömer att nuvarande avtal för skolskjuts i hög grad fungerar bra och att nuvarande ramavtalsleverantörer uppfyller kvalitets- och säkerhetskraven. Det förekommer dock enstaka avvikelser som leverantörerna hela tiden arbetar med att justera och förbättra. De krav som ställs för att bland annat

säkerställa en hög kvalitet samt att förarna får grundläggande information om funktionsnedsättning följs upp och eventuella avvikelser hanteras enligt förbestämd rutin.

Serviceämnden anser att gällande avtal i det stora hela fungerar bra och att nuvarande ramavtalsleverantörer uppfyller ställda kvalitets- och säkerhetskrav. Nämnden framhåller att dess uppdrag sträcker sig till att genom upphandling tillhandahålla ramavtal för persontransporter och att utbildningsförvaltningen, som stor beställare, har ett stort ansvar att hjälpa till att formulera krav i framtida upphandlingar.

Funktionsrådet Stockholms stad välkomnar motionens förslag om att analysera hur kvalitets- och säkerhetskrav uppfylls av leverantören, att säkerställa att avtalstexten är relevant, och att se över hur kvalitet och säkerhet kan förbättras.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag instämmer i vad motionärerna anför om att en fungerande skolskjuts för barn med särskilda behov är viktig för att ge dem lika förutsättningar som andra elever att kunna delta i skolgången på samma villkor.

Under arbetet med stadens centrala upphandlingar använder sig serviceförvaltningen alltid av referensgrupper för att kunna ställa relevanta krav och villkor, vilket annonseras löpande i förvaltningens information. Serviceförvaltningen kommer inför ny upphandling av persontransport bjuda in kommunstyrelsens funktionshindersråd att delta i referensgruppen och jag uppmanar de som har ett intresse av att påverka villkoren att anmäla sig till referensgruppen, då det blir aktuellt. Det är av största vikt att stadens upphandlingar håller en hög kvalitet och i detta fall är säkerheten för barnen av särskild vikt.

I avtalet gällande persontransporter i form av skolskjuts finns krav på att förarna ska ha kunskap om förhållningssätt och bemötande gentemot barn, vuxna och äldre med funktionsnedsättning och särskilda behov. Vidare ställs krav på att förarna ska vara införstådda med att aktuella transporter kräver en hög servicenivå, gott bemötande och kontinuitet i många fall och anpassning till resenärernas särskilda behov.

När en vårdnadshavare ändrar en resa, vilket är något som sker i en väldigt hög grad i staden, och jag är säker på att motionärerna är medvetna om detta, så krävs en omplanering av resorna hos leverantören. Detta har påverkan både på förarkontinuiteten och på hur resorna både före och efter utförs.

I det stora hela fungerar avtalen bra och leverantörerna uppfyller stadens kvalitets- och säkerhetskrav och de enstaka avvikelser som förekommer arbetar leverantörerna med att justera och förbättra.

Bilaga

Motion om en trygg skolskjuts som barnen förtjänar, dnr KS 2024/1330-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Dennis Wedin (M) och borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen
2. Att därutöver anföra

Att tryggt och säkert ta sig till skolan är inte något som ska vara förbehållet enbart en del skolbarn. Det är många elever, inte sällan barn med särskilda behov eller en funktionsnedsättning, som dagligen förlitar sig på skolskjutsen för att kunna tillgodogöra sig dagens lektioner och gemenskapen med sina klasskamrater. Det är vår uppfattning att det är stockholmaren som ska stå i centrum för den service som tillhandahålls genom kommunen och det gäller även den yngre generationerna stockholmare.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning och representanter för funktionshindersorganisationer delar med sig av allvarliga vittnesmål kring skolskjutsen vilket bör föranleda handling från kommunen. Baserat på remissvaret gällande motionen är det tydligt att motionens intentioner behöver realiseras och att de som är som mest beroende av skolskjutsen ska ha en röst i frågan.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 23 april 2025

Anders Österberg
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Sophia Granswed Baat (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige framför Andréa Hedin m.fl. (alla M) att en fungerande skolskjuts för barn med särskilda behov är viktig för att ge dem lika förutsättningar som andra elever att kunna delta i skolgången på samma villkor. För många av dessa barn innebär resan till och från skolan inte bara en transportsträcka utan är också en fråga om säkerhet, trygghet och självständighet. En skolskjuts anpassad efter barnets behov bidrar även till att föräldrarna kan känna trygghet och tillit.

I motionen framgår att det har inkommit klagomål kring skolskjutsen via funktionshinderrådet till förtroendevalda i utbildningsnämnden. Med anledning av detta föreslås att kommunfullmäktige beslutar att:

- serviceförvaltningen ska göra en analys av huruvida nuvarande ramavtalsleverantör uppfyller kvalitets- och säkerhetskraven samt att säkerställa att avtalstexten är relevant
- serviceförvaltningen ska utreda hur man ska kunna säkerställa kvalitén och säkerheten för barnen som åker skolskjuts
- serviceförvaltningen ska undersöka hur kvaliteten och säkerheten för barn som använder skolskjuts kan förbättras
- representanter från funktionshinderrådet framgent ska utgöra en remissinstans vid framtida upphandlingar av skolskjuts

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, servicenämnden, kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och Funktionsrätt Stockholms stad. Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 5 mars 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret delar motionärernas åsikt om att alla barn, oavsett förutsättningar, ska kunna ta sig till och från skolan på ett tryggt sätt.

I upphandlingen av persontransporter, som bland annat omfattar skolskjuts, finns adekvata krav på utförande leverantörer för att blanda annat säkerställa hög kvalitet när det gäller punktlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och elev-/personalrelationer samt att förarna får grundläggande information om funktionsnedsättning.

Dessa krav följs upp och eventuella avvikelser hanteras enligt förbestämd rutin.

Stadsledningskontoret bedömer att nuvarande avtal för skolskjuts i hög grad fungerar bra och att nuvarande ramavtalsleverantörer uppfyller ställda kvalitets- och

säkerhetskrav. Det förekommer dock enstaka avvikelser, som leverantörerna hela tiden arbetar med att justera och förbättra.

Stadsledningskontoret anser att lämplig referensgrupp med representanter, som stadens nämnder utser, bör användas i vanlig ordning vid framtida upphandlingar av persontransporter.

Stadsledningskontoret föreslår att motionen besvaras med hänvisning till vad som framförs i tjänsteutlåtandet.

Servicenämnden

Servicenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 februari 2025 följande.

Servicenämnden beslutar att remissen besvaras med serviceförvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation av Anette Hellström m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Serviceförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Serviceförvaltningen delar motionärernas åsikt om att elever som beviljats skolskjuts ska känna sig trygga under färden. Förvaltningen värdesätter alla typer av synpunkter som avser serviceförvaltningens verksamhet och tjänster.

Serviceförvaltningen genomför på uppdrag av kommunstyrelsen centrala upphandlingar och förvaltar därefter ramavtalen och följer upp ställda krav. Alla förvaltningar i staden omfattas av dessa upphandlingar och ska använda ramavtalen. Serviceförvaltningen har i uppdrag att genomföra upphandling och avtalsförvaltning av stadens persontransporter.

Persontransportavtalen används av stadens stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen, äldreförvaltningen och socialförvaltningen.

I upphandlingen av persontransporter har serviceförvaltningen ställt adekvata krav på utförande leverantörer för att blanda annat säkerställa hög kvalitet när det gäller punktlighet, tillgänglighet, trafiksäkerhet och elev- /personalrelationer samt att förarna får grundläggande information om funktionsnedsättning. Dessa krav följs upp och eventuella avvikelser hanteras enligt förbestämd rutin.

Motionärerna föreslår att serviceförvaltningen ska göra en analys av huruvida nuvarande ramavtalsleverantör uppfyller kvalitets- och säkerhetskraven samt att säkerställa att avtalstexten är relevant samt utreda hur man ska kunna säkerhetsställa kvalitén och säkerheten för barnen som åker skolskjuts.

Serviceförvaltningen verkställer centrala upphandlingsuppdrag enligt de överenskomna riktlinjer som är uppsatta mellan förvaltningen och stadsledningskontoret. Det innebär att i samtliga upphandlingar utgå från aktuell kravställning, gällande lagstiftning, uppdragsgivarens behov och önskemål samt

marknadens möjligheter att tillgodose kraven. Kravställningarna behöver även ställas utifrån rimliga möjligheter för effektiv uppföljning och reella utrymmen för åtgärder.

Gällande persontransporter i form av skolskjuts fungerar avtalen i det stora hela bra och nuvarande ramavtalsleverantörer uppfyller ställda kvalitets- och säkerhetskrav. Det förekommer enstaka avvikelser, som leverantörerna hela tiden arbetar med att justera och förbättra.

Stadens leverantörer har ett utmanande uppdrag, då stadens beställare gör många förändringar i de resor som ska utföras. Förändringar ska inkomma till leverantörerna senast 3 dagar innan förändringen ska ske, men förändringar inkommer i stor omfattning ända fram till att resorna ska utföras. Förändrade resor påverkar den planerade slingan, men även slingor både före och efter. Förvaltningen förstår att beställare av skolskjuts kan ha svårigheter att se den totala påverkan som en sen förändring gör. Därför efterfrågar förvaltningen större efterlevnad av gällande rutiner avseende tidsramen för när planerat reseschema senast får ändras.

Motionärerna föreslår även att förvaltningen ska undersöka hur kvaliteten och säkerheten för barn som använder skolskjuts kan förbättras. Förvaltningens uppdrag sträcker sig till att genom upphandling tillhandahålla ramavtal för persontransporter. Inför framtida ny ramavtalsperiod sker ett gediget arbete tillsammans med stadens beställare. Utbildningsförvaltningen, som stor beställare har ett stort ansvar att hjälpa till att formulera krav i framtida upphandlingar. Uppdraget att undersöka hur kvalitet och säkerhet kan förbättras bör ges till förslagsvis utbildningsförvaltningen. Detta på grund av att eventuella förändringar och förbättringar i samband med elevernas persontransporter ska utgå ifrån framtagna skolskjutsanvisningar och formuleras utifrån de behov som utbildningsförvaltningen har identifierat.

Vidare föreslår motionärerna att representanter från funktionshinderrådet framgent ska utgöra en remissinstans vid framtida upphandlingar av skolskjuts. Förvaltningen har vid samtliga centrala upphandlingar referensgrupper med representanter som stadens förvaltningar utser utifrån aktuell upphandling. Inför ny upphandling av persontransport kan förvaltningen bjuda in stadsledningskontorets funktionshindersråd att delta i referensgruppen.

Funktionsrätt Stockholms stad

Funktionsrätt Stockholms stads yttrande daterat den 27 februari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Funktionsrätt Stockholms stad har läst och utvärderat remissen utifrån de konsekvenser och resultat vi tror kan följa.

Vi välkomnar motionens förslag om att analysera hur kvalitets- och säkerhetskrav uppfylls av leverantören, att säkerställa att avtalstexten är relevant, och att se över hur kvalitet och säkerhet kan förbättras.

Synpunkter på kvalitet och säkerhet i skolskjutsverksamheten har över tid varit frekventa, och har ofta lyfts bland annat i utbildningsnämndens funktionshindersråd. Det har ofta funnits en stor oro hos föräldrar till elever som åker med skolskjuts då grundläggande säkerhetskrav inte alltid uppfyllts.

Vi menar att avtalstexten från början måste vara tydlig med vilka krav som ställs. Leverantörer som lämnar anbud måste kunna uppfylla alla delar som efterfrågas.

Viktiga frågor som måste ingå i underlag för upphandling är till att börja med säkerheten, till exempel att anpassade bilstolar som alla kan åka säkert i ska ingå som krav, och att alla förare ska ha tillgång till och kunskap om dessa stolar. Förarna behöver ha kunskap om behoven hos eleverna som åker, och ha grundläggande kunskap om hur man kommunicerar med barn som inte har talat språk, och barn som behöver förenklat talat språk.

Leverantören måste kunna garantera att eleven kommer i tid för att inte gå miste om undervisningstid. Skolskjuts ska också kunna anpassas till fritidsverksamhet, inte bara till skolschema, för de barn som stannar i skolans lokaler/verksamheter efter schemalagd lektionstid.

Elever som åker med skolskjuts måste garanteras rätten till samåkning, det vill säga kunna ta med en kompis, på samma sätt som andra barn kan skjutsa med en kompis hem efter skolan, eller göra sällskap i kollektivtrafiken.

Det måste också vara möjligt att kunna åka hem till en kompis i stället för till hemadressen, eller till annan närstående. Därefter vidtar naturligtvis föräldrarnas ansvar för hur barnet kommer hem från den adressen.

I motionen föreslås att representanter från funktionshindersrådet framgent ska utgöra en remissinstans vid framtida upphandlingar av skolskjuts. Vi välkomnar förslaget men menar att hela utbildningsnämndens funktionshindersråd ska utgöra remissinstans. Därutöver bör även de organisationer som företräder berörda elever vara remissinstans.

Slutligen anser vi att systematisk uppföljning och utvärdering av hur avtalet följs bör göras under löpande avtalsperiod.

Reservationer m.m.

Servicenämnden

Reservation av Anette Hellström m.fl. (alla M)

1. Att tillstyrka motionen
2. Att därutöver anföra.

Att tryggt och säkert ta sig till skolan är inte något som ska vara förbehållet enbart en del elever. Det är många elever, som ofta har särskilda behov eller en funktionsnedsättning, som dagligen förlitar sig på skolskjutsen för att kunna tillgodogöra sig dagens lektioner och gemenskapen med sina klasskamrater. Det är vår uppfattning att det är stockholmaren som ska stå i centrum för den service som tillhandahålls genom kommunen och det gäller även den yngre generationerna stockholmare.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning och representanter för funktionshindersorganisationer delar med sig av allvarliga vittnesmål kring skolskjutsen vilket bör föranleda handling från kommunen. Baserat på remissvaret gällande motionen är det tydligt att motionens intentioner behöver realiseras och att de som är som mest beroende av skolskjutsen ska ha en röst i frågan.